

-ร่าง-

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

ที่ สธ. /25..

เรื่อง ข้อกำหนดในรายละเอียดเกี่ยวกับแหล่งเงินทุนและ
การบริหารจัดการความเสี่ยงของสำนักหักบัญชี
สัญญาซื้อขายล่วงหน้า

อาศัยอำนาจตามความในข้อ 5(1) และ(3) ประกอบกับข้อ 17 และข้อ 18 แห่งประกาศ
คณะกรรมการกำกับตลาดทุน ที่ ทธ. /25.. เรื่อง หลักเกณฑ์ในการประกอบการเป็นสำนักหักบัญชี
สัญญาซื้อขายล่วงหน้า ลงวันที่ พ.ศ. 2558 สำนักงาน ก.ล.ต. ออกข้อกำหนดไว้
ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ในประกาศนี้

“บริษัทใหญ่” หมายความว่า

(1) นิติบุคคลที่ถือหุ้นในสำนักหักบัญชีสัญญาเกินกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่าย
ได้แล้วทั้งหมดของสำนักหักบัญชีสัญญา

(2) นิติบุคคลที่ถือหุ้นในนิติบุคคลตาม (1) เกินกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่าย
ได้แล้วทั้งหมดของนิติบุคคลนั้น

ข้อ 2 ข้อกำหนดในรายละเอียดตามประกาศนี้ กำหนดขึ้นเพื่อให้สำนักหักบัญชีสัญญา
ปฏิบัติตามประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุน ที่ ทธ. /25.. เรื่อง หลักเกณฑ์ในการประกอบการเป็น
สำนักหักบัญชีสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ลงวันที่ พ.ศ. 2558 ในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดให้มีแหล่งเงินทุนที่
เพียงพอต่อการรองรับความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ และการดำเนินการในรายละเอียดเกี่ยวกับการบริหารจัดการ
ความเสี่ยงให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

ข้อ 3 สำนักหักบัญชีสัญญาต้องจัดให้มีแหล่งเงินทุนที่เพียงพอต่อการรองรับความเสี่ยง
ในด้านต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบกิจการ ทั้งความเสี่ยงที่เกิดจากสมาชิกไม่สามารถปฏิบัติตาม
สัญญาได้ (credit risk) และความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (liquidity risk) ของสมาชิก ผู้ที่เกี่ยวข้องในระบบ

การชำระหนี้และสำนักหักบัญชีสัญญา โดยแหล่งเงินทุนดังกล่าวต้องเป็นทรัพย์สินที่มีสภาพคล่อง มีความเสี่ยงต่ำและเพียงพอรองรับการผิดนัดของสมาชิกในกรณีดังต่อไปนี้

- (1) การผิดนัดชำระหนี้ของสมาชิก 1 รายที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายสูงสุด
- (2) การผิดนัดชำระหนี้ของสมาชิก 2 รายในกรณีที่สำนักหักบัญชีสัญญาจัดให้มีบริการเกี่ยวกับธุรกรรมที่มีความเสี่ยงและความซับซ้อนมากขึ้น หรือมีการเชื่อมโยงการทำธุรกรรมในหลายประเทศ ทั้งนี้ ภายใต้ระดับความเชื่อมั่นไม่น้อยกว่าร้อยละ 99

แหล่งเงินทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงอาจเป็นทรัพย์สินดังต่อไปนี้

- (1) ทรัพย์สินที่ได้รับจากสมาชิก
- (2) ทรัพย์สินที่มีไว้เพื่อเป็นประกันการชำระหนี้
- (3) ทรัพย์สินที่มีไว้เพื่อความมั่นคงของระบบการซื้อขายและการชำระหนี้
- (4) ทรัพย์สินที่บริษัทใหญ่แบ่งแยกไว้ให้สำนักหักบัญชีสัญญา โดยอยู่ในรูปของข้อผูกพัน

ที่เป็นลายลักษณ์อักษรและสามารถบังคับได้ตามกฎหมาย (explicit guarantee)

ในกรณีที่แหล่งเงินทุนรองรับความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ทรัพย์สินตามวรรคสอง ให้รวมถึงสินเชื่อที่ได้รับจากธนาคารพาณิชย์ก็ได้

ข้อ 4 สำนักหักบัญชีสัญญาต้องมีการประเมินความเสี่ยงของมูลค่าแหล่งเงินทุนที่ใช้รองรับความเสี่ยงด้านเครดิตและความเสี่ยงด้านสภาพคล่องเป็นประจำ โดยอย่างน้อยต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) ประเมินค่าความเสี่ยงสูงสุด (stress test) เป็นประจำทุกวัน โดยสถานการณ์สมมุติค่าตัวแปรและสมมติฐานที่ใช้ (scenario/parameter/assumption) เป็นไปตามแนวทางที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง ซึ่งต้องครอบคลุมภาวะตลาดผันผวนสูงสุดที่มีโอกาสเกิดขึ้น และจัดส่งรายงานผลการประเมินดังกล่าวต่อสำนักงาน ก.ล.ต. เป็นประจำทุกเดือนภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป

(2) ประเมินค่าความผันผวนสูงสุดที่แหล่งเงินทุนสามารถรองรับได้ (reverse stress test) เป็นประจำทุกไตรมาส และจัดส่งรายงานผลการประเมินดังกล่าวต่อสำนักงาน ก.ล.ต. ภายใน 15 วันนับแต่วันสุดท้ายของแต่ละไตรมาส

ข้อ 5 เพื่อให้มั่นใจว่าแบบจำลอง (model) หรือวิธีการที่ใช้ในการประเมินค่าความเสี่ยงสูงสุดมีความเหมาะสมภายใต้สภาพตลาดปัจจุบันและที่อาจเปลี่ยนแปลงไป สำนักหักบัญชีสัญญาต้องมีการประเมินความเหมาะสมของสถานการณ์สมมติ ตัวแปร และสมมุติฐานที่ใช้ในการประเมินค่าความเสี่ยงสูงสุดเป็นประจำทุกไตรมาส หรือเมื่อภาวะตลาดเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ และต้องตรวจสอบความถูกต้องของแบบจำลองดังกล่าว (full validation) อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

ข้อ 6 สำนักหักบัญชีสัญญาต้องมีมาตรการและวิธีการที่มีประสิทธิภาพที่ใช้ในการติดตามและควบคุมมูลค่าคงค้างฐานะสัญญาซื้อขายล่วงหน้าของสมาชิกและความเสี่ยง โดยรวมทั้งสมาชิกแต่ละรายมีต่อระบบการชำระหนี้

ข้อ 7 ในกรณีที่สำนักหักบัญชีสัญญากำหนดให้สมาชิกวางหลักประกันหรือทรัพย์สินเพื่อรองรับความเสี่ยง สำนักหักบัญชีสัญญาต้องเปิดเผยแนวทางการวางหลักประกันและการใช้แหล่งเงินทุนดังกล่าวให้ชัดเจน ซึ่งรวมถึงสิทธิและหน้าที่ของสมาชิกในการวางหลักประกัน ตลอดจนความเสี่ยงที่ส่งผลให้สมาชิกต้องวางหลักประกันหรือทรัพย์สินอื่นเพิ่มเติม

ข้อ 8 สำนักหักบัญชีสัญญาต้องจัดหาเงินทุนที่มีสภาพคล่องระหว่างวัน (intraday liquidity) อย่างเพียงพอเพื่อบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง

ข้อ 9 เพื่อเป็นประกันการชำระหนี้ตามสัญญาซื้อขายล่วงหน้า และความมั่นคงของระบบการชำระหนี้ สำนักหักบัญชีสัญญาต้องจัดให้มีระบบและข้อกำหนดในการวางหรือเรียกหลักประกันจากสมาชิกโดยรวมถึงวิธีการคำนวณและการปรับมูลค่าหลักประกัน การพิจารณาและทบทวนความเหมาะสมของแบบจำลองและปัจจัยต่าง ๆ ที่อาจมีผลกระทบต่ออัตราหลักประกัน ตลอดจนประเภท ลักษณะ และสัดส่วนของหลักประกัน โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) การคำนวณมูลค่าความเสี่ยงทุกวันตามความผันผวนของราคาและฐานะของสมาชิกและลูกค้า โดยกรณีที่ราคามีความผันผวนมากต้องมีการเรียกหลักประกันระหว่างวัน (intraday margining) และปรับมูลค่าหลักประกันที่วางไว้ให้เป็นปัจจุบันทุกวัน (daily mark to market) นอกจากนี้ ต้องมีการคำนวณและเรียกให้สมาชิกชำระผลขาดทุนจากฐานะสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่เกิดขึ้นทุกวันเพื่อมิให้เกิดการขาดทุนสะสม

(2) การเรียกเก็บหลักประกันจากสมาชิก โดยต้องไม่นำฐานะสัญญาซื้อขายล่วงหน้าของสมาชิกและลูกค้ำหรือฐานะสัญญาซื้อขายล่วงหน้าของลูกค้ำต่างรายกันมาหักกลบลบกัน (gross margining)

(3) การใช้แบบจำลองของการวางหลักประกันเริ่มต้น (initial margin model) และค่าตัวแปรที่สะท้อนค่าความเสี่ยงและกำหนดหลักประกันที่เพียงพอเพื่อรองรับฐานะสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่อาจเกิดขึ้นจากสมาชิกที่ผิคนัด ภายใต้ระดับความเชื่อมั่นไม่น้อยกว่าร้อยละ 99

(4) การทดสอบความเพียงพอของมูลค่าหลักประกันที่เรียกเก็บและค่าเสียหายรายวันที่เกิดขึ้นจริงอย่างน้อยวันละ 1 ครั้งและทำการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อมูลค่าหลักประกันอย่างน้อยไตรมาสละ 1 ครั้ง

(5) การทบทวนความถูกต้องของแบบจำลองและตัวแปรอย่างเหมาะสมเพื่อให้เป็นปัจจุบันอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

(6) กำหนดหลักประกันที่สอดคล้องกับความเสี่ยงและลักษณะของสัญญาซื้อขายล่วงหน้าและราคาที่ใช้ในการคำนวณต้องมาจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้

(7) กำหนดให้สมาชิกวางหลักประกันซึ่งเป็นทรัพย์สินที่มีความเสี่ยงต่ำในรูปของเงินสดหรือทรัพย์สินอื่น โดยในกรณีที่หลักประกันเป็นหลักทรัพย์ต้องคำนึงถึงความเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดของสมาชิกผู้วางหลักประกันกับผู้ออกหลักทรัพย์ด้วย ทั้งนี้ ตามระเบียบหรือข้อบังคับที่สำนักหักบัญชีสัญญากำหนด

(8) กำหนดสัดส่วนของทรัพย์สินแต่ละประเภท (concentration limit) ที่สมาชิกสามารถนำมาวางเป็นหลักประกันกับสำนักหักบัญชีสัญญาเพื่อป้องกันการกระจุกตัวของหลักประกันและสามารถบังคับเอาหลักประกันได้ภายในเวลาที่กำหนดในกรณีที่สมาชิกผิคนัดชำระหนี้

(9) กำหนดวิธีการปรับมูลค่าหลักประกัน และใช้อัตราส่วนลดค่าความเสี่ยง (haircut) ที่คำนึงถึงความเสี่ยงจากการลดมูลค่าของหลักประกันซึ่งรองรับช่วงที่ตลาดมีความผันผวนสูง โดยต้องมีการทดสอบวิธีการประเมินมูลค่าและอัตราส่วนลดค่าความเสี่ยงเป็นประจำ และมีการทบทวนความถูกต้องของวิธีคำนวณอัตราส่วนลดค่าความเสี่ยงอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

(10) กำหนดวิธีการที่สามารถระบุและลดความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการรับหลักประกันที่มีความเกี่ยวข้องกับต่างประเทศ (cross border collateral) เพื่อให้มั่นใจได้ว่าจะสามารถบังคับหลักประกันดังกล่าวได้อย่างเหมาะสมและทันการณ์

ข้อ 10 ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่

เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่

(นายรพี สุจริตกุล)

เลขาธิการ

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์